H O T Ă R Â R E
În numele Legii

26 septembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Completul format din: Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah
Grefier Valeria Marcoci

examinând în ședință publică de judecată cauza civilă la acțiunea înaintată de Chirilov Ion împotriva ÎM „Regia Transport Electric", intervenient accesoriu Foiu Alexandru, privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune,-

a c o n s t a t a t:

Pretenții revendicate

La 17.07.2024, reclamantul Chirilov Ion a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pârâtului ÎM „Regia Transport Electric" prin care a solicitat: 1.a încasa de la pârâtul Foiu Alexandru în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 500.000 lei; 2.a încasa de la pârâtul ÎM „Regia Transport Electric" în beneficiul reclamantului prejudiciul material în mărime de 88.000 lei, cu titlu de plată unică pentru întreaga perioadă de 1 an și 10 luni; 3.a încasa solidar de la pârâții Foiu Alexandru și ÎM „Regia Transport Electric" în beneficiul reclamantului prejudiciul biologic în mărime de 300.000 lei; 4.a încasa de la pârâtul Foiu Alexandru în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată privind asistența juridică 10.000 lei.

În fapt, reclamantul menționează că la 28.09.2022, aproximativ ora 17:36, pârâtul Foiu Alexandru conducând troleibuzul de model „AKSM-321M" cu numărul 3950, ruta nr.23, deplasându-se pe bd. Mircea cel Bătrîn din direcția str. Igor Vieru spre str. Ion Dumeniuc mun. Chișinău, a ignorat pct.pct: 3, 4, 10 alin.(1) lit.b), 45, 80 alin.(1) lit.c) și d) din Regulamentul circulației rutiere și anume nu s-a asigurat că toți pasagerii au coborât din transportul public, nu a luat măsurile necesare de precauție punând în mișcare vehiculul din stație prematur, fapt ce a condiționat căderea pasagerului Chirilov Iulia cauzând acesteia vătămări corporale grave manifestate prin plăgi masive a pielii și țesutului coapsei și gambei, șoc traumatic gr.II, fractura maleolei laterale pe dreapta.

Reclamantul reține că în consecință lui Chirilov Iulia i-a fost amputat în întregime piciorul drept, leziunile corporale cauzate au dus la dereglarea sănătății pentru restul vieții, fiind calificate ca vătămare corporală gravă conform Raportului de expertiză judiciară nr.202202D1844 din 10.12.2022.

Reclamantul menționează că în privința lui Foiu Alexandru a fost pornită cauză penală în baza art.264 alin.(3), lit.a) Codul penal (încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de persoana care conduce

mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății).

Reclamantul reține că prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 27.11.2023, s-a hotărât următoarele: Foiu Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută la art.264 alin.(3), lit.a) Codul penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport; în temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Foiu Alexandru s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 3 ani fără executare dacă condamnatul în termenul de probă nu va comite o nouă infracțiune și prin purtarea exemplară va confirma încrederea acordată, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului de probațiune din raza teritorială în care se află domiciliul condamnatului; acțiunea civilă înaintată de Chirilov Iulia împotriva lui Foiu Alexandru și ÎM „Regia Transport Electric" privind încasarea prejudiciului material, moral, biologic și a cheltuielilor de asistență juridică s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Reclamantul menționează că în sentința de condamnare a lui Foiu Alexandru instanța penală a menționat că este în imposibilitate să stabilească mărimea prejudiciului material și moral ce ar urma să fie reparat de inculpat, deoarece nu cunoaște dacă asigurătorul a despăgubit partea vătămată pentru careva prejudicii.

Reclamantul reține că la etapa înaintării prezentei acțiuni în judecată instituția medicală a oferit părții vătămate Chirilov Iulia toată asistența medicală gratuit, deoarece era persoană asigurată.

Reclamantul invocă legislația aplicabilă speței din care rezultă că Chirilov Iulia este în drept să-și apere drepturile încălcate, însă în rezultatul traumei și suferințelor morale a decedat la 08.07.2024, potrivit Certificatului de deces nr.2890 din 09.07.2024.

Reclamantul menționează în susținerea reparării prejudiciului patrimonial cauzat de fapta ilicită comisă de Foiu Alexandru, că solicită a încasa de la pârâtul ÎM „Regia Transport Electric" (proprietarul mijlocului de pericol sporit) în beneficiul reclamantului (soțul părții vătămate Chirilov Iulia) salariul minim de 4000 lei/lunar pentru perioada de 1 an și 10 luni, începând cu data accidentului 28.09.2022 până la decesul soției la 08.07.2024, ținând cont de art.2029 Cod civil și Hotărârea Guvernului nr.854 din 07.12.2022.

Reclamantul reține că prin excepție instanța poate stabili despăgubirea pentru prejudiciul cauzat prin vătămarea sănătății sau deces sub forma unei sume globale, dar nu mai mult decât pentru 3 ani, dacă există motive întemeiate. Un asemenea motiv este faptul, că Chirilov Iulia a decedat în urma accidentului și familia acesteia nu a primit ajutor fiind într-o situație materială grea.

Reclamantul menționează că este participant la conflictul de pe Nistru din anul 1992, la moment este pensionar, ceea ce rezultă din Legitimația de pensionar CN

nr.136160 din 16.08.2011 și Legitimația C08840 de participant și veteran al războiului din 1992, precum și prin decorațiile cu care a fost menționat.

Reclamantul solicită instanței a încasa prin excepție de la proprietarul mijlocului de pericol sporit ÎM „Regia Transport Electric" în beneficiul reclamantului despăgubirea în sumă de 88.000 lei, în formă de plată unică pentru întreaga perioadă din speță (22 luni x 4000 lei = 88.000 lei).

Reclamantul reține în susținerea pretenției privind repararea prejudiciului moral cauzat că soția sa Chirilov Iulia a devenit victima faptei ilicite culpabile comisă de Foiu Alexandru care conform cazierului contravențional a comis 9 contravenții, dintre care 3 accidente rutiere și care este supus a doua oară răspunderii penale.

Reclamantul menționează că în urma traumelor soției Chirilov Iulia i-a fost cauzat un prejudiciu moral considerabil manifestat prin dureri fizice, suferințe psihice, a suportat mai multe intervenții chirurgicale în urma cărora i-a fost amputat piciorul drept, a suferit nevroze până la deces, fiind într-o stare permanentă de depresie de la producerea accidentului rutier, iar viață familială și socială i-a fost restrânsă considerabil. De rând cu ea a suferit și reclamantul, soțul acesteia, care având o vârstă înaintată a fost pus în situația să o îngrijească, asiste și însoțească peste tot unde a fost nevoie, suportând aceleași suferințe psihice și morale.

Reclamantul reține că soția a fost încadrată în grad sever de dizabilitate potrivit Certificatului de încadrare în grad de dizabilitate nr.C12314753 din 03.04.2023.

Reclamantul menționează că din momentul producerii accidentului soția Chirilov Iulia a pierdut locul de muncă, care activa în calitate de asistent medical în cadrul IMSP „Toma Ciorbă" unde primea salariu, iar Foiu Alexandru vinovat de accident nu s-a interesat de starea de sănătate a soției reclamantului în toată această perioadă.

Reclamantul respinge afirmațiile lui Foiu Alexandru precum că ar fi vrut să achite careva prejudicii iar familia Chirilov nu a acceptat, deoarece Foiu Alexandru a recepționat pretenția reclamantului la 30.01.2024, însă fără rezultat.

Reclamantul menționează că i-a fost cauzat un prejudiciu moral în rezultatul acțiunilor șoferului de troleibuz Foiu Alexandru pe care îl estimează în mărime de 500.000 lei, despăgubire ce corespunde cu natura dreptului încălcat recunoscut de lege și ar aduce satisfacție echitabilă familiei Chirilov.

Reclamantul reține că evaluarea prejudiciului moral include aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate și familiei sale. În cadrul procesului de judecată este important să se aprecieze ce a pierdut familia Chirilov pe plan fizic, psihologic, social, profesional și familial la moment și pentru viitor.

Reclamantul solicită instanței ca la stabilirea cuantumului compensației morale să țină cont de gravitatea consecințelor vătămării și de faptul, că soția reclamantului era angajată în câmpul muncii și urma să trăiască dacă nu intervenea accidentul rutier din 28.09.2022, care i-a agravat maladiile și care în final a deceat, iar prejudiciul

moral suportat de familia Chirilov va exista permanent, fiind resimțit pentru toată viața, fiind unul grav, respectiv reclamantul solicită ca la stabilirea compensației pentru prejudiciul moral să se țină cont de măsura în care această compensație poate acorda familiei persoanei vătămate o anumită satisfacție.

Reclamantul reține în susținerea pretenției privind repararea prejudiciului biologic că repararea prejudiciului biologic cauzat este consecință directă a faptei ilicite comisă de Foiu Alexandru, pretenția este întemeiată în baza art.2033 alin.(1) Cod civil, iar probele anexate demonstrează că prin fapta ilicită comisă a fost vătămată sănătatea soției Chirilov Iulia, respectiv reclamantul este îndreptățit a solicita instanței de judecată să dispună obligarea pârâtului ÎM „Regia Transport Electric" la plata unei despăgubiri separate pentru însăși vătămare, adică prejudiciul biologic, pe care îl estimează la suma de 300.000 lei.

Reclamantul menționează că temei pentru invocarea prejudiciului biologic servește: modificarea caracterelor morfologice ale persoanei, aspectul exterior; diminuarea posibilității de utilizare a propriului corp, eficiența psiho-fizică; reducerea capacității sociale, aptitudinea de afirmare prin relaționarea cu alte persoane; pierderea sau reducerea capacității de muncă pe parcursul cât Chirilov Iulia a fost în viață.

Reclamantul reține că este în drept să solicite instanței să dispună obligarea compensării cheltuielile de judecată suportate în cadrul acestui proces de judecată și în procesul penal, fiind asistat de avocat în cadrul ambelor procese, respectiv solicită a încasa de la Foiu Alexandru cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10.000 lei.

La examinarea cauzei, reclamantul Chirilov Ion citat legal nu s-a prezentat, dar a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d.55) și a fost reprezentat de avocatul Balaban Galina care a solicitat admiterea acțiunii potrivit cererii concretizate din care rezultă că a indicat în calitate de pârât ÎM „Regia Transport Electric", iar pe Foiu Alexandru în calitate de intervenient accesoriu și solicită a încasa de la pârât în beneficiul reclamantului: **1**.despăgubirea cu titlu de salariu neîncasat pentru perioada de 1 an și 10 luni în sumă de 88.000 lei; **2**.prejudiciul biologic în mărime de 300.000 lei; **3**.prejudiciul moral în mărime de 500.000 lei; **4**.cheltuielile de asistență juridică 10.000 lei.

Pârâtul ÎM „Regia Transport Electric" citat legal (f.d.44) a fost reprezentat de Doroftei Roman care nu s-a prezentat, dar a depus referință în care solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d.45-49).

Intervenientul accesoriu Foiu Alexandru prezent la examinarea cauzei în fond nu a depus referință, dar a solicitat verbal respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței

Audiind participanții prezenți la proces, examinând cauza, instanța consideră că acțiunea este întemeiată parțial având în vedere următoarele.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului a despăgubirii (prejudiciul patrimonial) cu titlu de salariu neîncasat pentru perioada de 1 an și 10 luni în sumă de 88.000 lei, instanța reține următoarele.

Circumstanțe/probe. În admiterea acțiunii reclamantul a anexat: Adeverință din 02.05.2023, eliberată lui Chirilov Iulia privind dovada angajării în câmpul muncii (f.d.14); Adeverință pentru perioada ianuarie-septembrie 2022, eliberată lui Chirilov Iulia privind retribuția la locul de muncă (f.d.15); Poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă din 10.02.2022, asigurător SA „Asterra Grup", asigurat ÎM „Regia Transport Electric", autovehicul model RTEC 62321000M1, n/î 3950 (f.d.16); Certificat de căsătorie Chirilov Ion și Chirilov Iulia (f.d.17); Certificat încadrare în grad de dizabilitate nr.CI2314753 din 03.04.2023, cu Anexă, eliberat lui Chirilov Iulia (f.d.18-21); Raport de expertiză judiciară din 10.12.2022 (f.d.22-24); Revendicare forma 246, semnată de ofițerul superior de urmărire penală (f.d.25); extras din Registrul informației criminalistice și criminologice din 29.09.2022, pe numele lui Foiu Alexandru (f.d.26); somație avocat din 11.01.2024, în adresa ÎM „Regia Transport Electric" și Foiu Alexandru (f.d.27-31); Certificat deces Chirilov Iulia (f.d.32); sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-73/2023 din 27.11.2023, privind examinarea cauzei penale în privința lui Foiu Alexandru (f.d.33-36); Legitimație de veteran de război eliberată reclamantului de Ministerul Apărării (f.d.37); Legitimație de pensionar eliberată reclamantului (f.d.38); Legitimație privind decorarea reclamantului cu medalie de participant la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova (f.d.39,40); Certificat de calitate de moștenitor din 17.12.2024, eliberat reclamantului de notar (f.d.56).

Din materialele cauzei rezultă următoarele circumstanțe.

La 28.09.2022, Foiu Alexandru conducând troleibuzul model „AKSM-321M", ruta nr.23 în mun. Chișinău, a pus în mișcare vehiculul din stație prematur fără a se asigura că toți pasagerii au coborât din troleibuz, iar în consecință pasagerul Chirilov Iulia a căzut și a suportat vătămări corporale.

La 10.12.2022, a fost întocmit Raportul de expertiză judiciară nr.202202D1844 din 10.12.2022, în care se menționează că plăgile cauzate lui Chirilov Iulia au impus amputarea piciorului drept și au cauzat incapacitate permanentă de muncă în volum de 65%, iar conform acestui criteriu vătămarea corporală s-a calificat gravă (f.d.22-24).

La 27.11.2023, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a emis sentință penală prin care Foiu Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută la art.264 alin.(3), lit.a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar în temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat fără executare pe un termen de probă de 3 ani. Totodată, prin sentință s-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de Chirilov Iulia împotriva lui Foiu Alexandru și ÎM „Regia Transport Electric" privind încasarea prejudiciului material, moral, biologic și

a cheltuielilor de asistență juridică, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă (f.d.33-36).

La 08.07.2024, Chirilov Iulia a decedat (f.d.32), iar la 17.12.2024, notarul a eliberat lui Chirilov Ion, soțului defunctei, Certificat de calitate de moștenitor (f.d.56).

Norme aplicabile. Conform art.2005 Cod civil, (1) Comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege, fără vinovăție, de către administratorul, salariatul său sau o altă persoană subordonată comitentului (prepus) în funcțiile care i s-au încredințat.

Potrivit art.2013 Cod civil, (1) Persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art.2012 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. (2) Obligaţia de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care şi-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Conform art.2029 Cod civil, (1) Despăgubirea pentru salariul sau venitul ratat se stabilește pe baza venitului mediu lunar net din muncă sau altă activitate a persoanei vătămate din ultimul an înainte de pierderea sau reducerea capacității sale de muncă ori, în lipsă, pe baza venitului lunar net pe care l-ar fi putut realiza, ținându-se seama de calificarea profesională pe care o avea sau ar fi avut-o la terminarea pregătirii pe care era în curs să o primească.

Conform art.2032 Cod civil, (2) În cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării sănătății, prejudiciul patrimonial cauzat la momentul decesului devine prejudiciul patrimonial al succesorilor defunctului.

Conform art.2034 Cod civil, (1) Plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se efectuează în rate lunare. (3) La cererea persoanei îndreptățite de a primi despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, instanța de judecată poate stabili, dacă există motive întemeiate, ținând cont de posibilitățile persoanei responsabile, achitarea despăgubirilor în formă de plată unică pentru o perioadă de cel mult 3 ani.

Potrivit art.2165 Cod civil, moștenirea se deschide la momentul decesului celui care a lăsat moștenirea, fie că este fizic constatat, fie că este declarat prin hotărâre judecătorească definitivă.

Conform art.2185 Cod civil, (1) Soțul supraviețuitor este moștenitor legal […].

Potrivit pct.1 din Hotărârea Guvernului nr.854 din 07.12.2022, pct.1 din Hotărârea Guvernului nr.670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară, va avea următorul cuprins: „1. Se stabilește, începând cu 1 ianuarie 2023, salariul

minim pe țară în cuantum de 4000 lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie pe lună), ceea ce reprezintă 23,67 lei pe oră".

Concluziile instanței. Reieșind din circumstanțele și normele reținute, instanța consideră că este întemeiată pretenția din acțiune privind încasarea prejudiciul patrimonial în mărime de 88.000 lei, de la pârâtul ÎM „Regia Transport Electric" în beneficiul reclamantului Chirilov Ion, cu titlu de salariu neîncasat de Chirilov Iulia, soția reclamantului, pentru perioada de 1 an și 10 luni (22 luni).

Instanța a ajuns la această concluzie în baza probelor din dosar ce confirmă că Foiu Alexandru (intervenient accesoriu) în calitate de șofer de troleibuz este responsabil de accidentul rutier din 28.09.2022, în urma căruia Chirilov Iulia (soția reclamantului) a suportat vătămări corporale ce au cauzat amputarea piciorului drept și incapacitate permanentă de muncă în volum de 65% calificată ca vătămare gravă potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.202202D1844 din 10.12.2022 (f.d.22-24).

În aceste circumstanțe, instanța constată că la caz sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale și anume există: fapta ilicită; vinovăția făptuitorului; prejudiciul cauzat; legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu.

Astfel, instanța reține că fapta ilicită la caz constă în acțiunile ilegale ale șoferului de troleibuz Foiu Alexandru cauzând vătămări corporale grave (vinovăția făptuitorului) lui Chirilov Iulia prin amputarea piciorului drept și incapacitate permanentă de muncă în volum de 65% (prejudiciul cauzat) conform Raportului de expertiză anexat, iar legătura de cauzalitate dintre faptă ilicită comisă și prejudiciul cauzat se atestă.

Respectiv, instanța constată că Chirilov Iulia este în drept să solicite de la pârâtul ÎM „Regia Transport Electric" (proprietarul/posesorul troleibuzului cu care a fost accidentată de Foiu Alexandru) repararea prejudiciului patrimonial cauzat cu titlu de salariu neîncasat de Chirilov Iulia pentru perioada 28.02.2022 (data accidentului) până la 08.07.2024 (data decesului), ceea ce constituie de 1 an și 10 luni (22 luni).

Or, conform legislației comitentul (la caz ÎM „Regia Transport Electric") răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege fără vinovăție, de salariatul său prepus (la caz Foiu Alexandru) sau o altă persoană prepusă subordonată comitentului în funcțiile încredințate (*art.2005 alin.(1),(2) Cod civil*).

Totodată, conform legislației persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit (exploatarea vehiculelor) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit, obligație ce revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate (*art.2013 alin.(1),(2) Cod civil*).

Referitor la obligaţia reparării prejudiciului cauzat de persoana care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate (*la caz pârâtul ÎM „Regia Transport Electric")* și nu de persoana vinovată de cauzarea prejudiciului (*la caz intervenientul accesoriu Foiu Alexandru*), se menționează și la pct.13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.6 din 04.07.2005 (cu privire la practica aplicării

de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces), citățm:

„*Nu este recunoscută posesor al sursei de pericol sporit persoana care deservește mijlocul de transport sau îl conduce în virtutea raporturilor de muncă cu posesorul sursei. De aceea, în cazul în care mijlocul de transport este transmis în baza procurii de către o întreprindere sau o persoană privată unui șofer profesionist, răspunderea pentru daună o poartă arendatorul (persoana care a eliberat procura), dacă șoferul a exercitat de fapt obligațiunile de muncă şi a acționat în interesul proprietarului.*”.

Instanța reține că Chirilov Iulia a decedat la 08.07.2024, respectiv reclamantul în calitate de moștenitor al soției decedate în baza Certificatului de calitate de moștenitor eliberat de notar (f.d.56) este în drept să solicite repararea prejudiciului patrimonial cauzat cu titlu de salariu neîncasat de soția reclamantului în perioada 28.02.2022 (data accidentului) până la 08.07.2024 (data decesului), ceea ce constituie de 1 an și 10 luni.

Or, conform legislației în cazul decesului persoanei urmare vătămării sănătății, prejudiciul patrimonial cauzat la momentul decesului devine prejudiciul patrimonial al succesorilor defunctului (*art.2032 alin.(2) Cod civil*).

Referitor la mărimea prejudiciului patrimonial de 88.000 lei, solicitat de reclamant de la pârât cu titlu de salariu neîncasat de soția reclamantului pentru perioada în care nu a primit salariul de la locul de muncă în urma accidentului rutier din 28.02.2022 până la decesul din 08.07.2024, ceea ce constituie 1 an și 10 luni (22 de luni), instanța reține că suma prejudiciului patrimonial calculat de reclamant nu contravine legislației, fiind raportată la salariul minim pe economie de 4000 lei, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.854 din 07.12.2022 și la 22 de luni în care soția reclamantului nu a primit salariul de la locul de muncă (4000 lei x 22 luni = 88.000 lei), fiind anexate probe că soția reclamantului a fost încadrată în câmpul muncii până la accidentul rutier (f.d.14,15).

Or, conform legislației despăgubirea pentru salariul ratat se stabilește în baza venitului mediu lunar net din muncă a persoanei vătămate din ultimul an înainte de pierderea sau reducerea capacității sale de muncă (*art.2029 alin.(1) Cod civil*).

Totodată, conform legislației plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămarea integrității corporale sau deces se efectuează în rate lunare, iar la cererea persoanei îndreptățite de a primi aceste despăgubiri instanța poate stabili achitarea în formă de plată unică pentru cel mult 3 ani, ținând cont de posibilitățile persoanei responsabile când există motive întemeiate (*art.2034 alin.(1), (3) Cod civil*).

Or, la caz instanța consideră că se atestă motive întemeiate pentru a admite plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat vătămării integrității corporale a soției reclamantului în formă de plată unică pentru cel mult 3 ani (*la caz 1 an și 10 luni*), ținând cont de posibilitățile pârâtul-comitent ÎM „Regia Transport Electric” și având în vedere că în urma accidentului rutier cauzat de Foiu Alexandru (prepusul pârâtului)

soția reclamantului a decedat fără să primească de la Foiu Alexandru sau de la pârât ajutor material.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind încasarea prejudiciul patrimonial în mărime de 88.000 lei, de la pârâtul ÎM „Regia Transport Electric" în beneficiul reclamantului Chirilov Ion, cu titlu de salariu neîncasat de soția reclamantului pentru perioada de 1 an și 10 luni (22 luni).

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea prejudiciului biologic în mărime de 300.000 lei, instanța reține următoarele norme aplicabile.

Norme aplicabile. Conform art.2033 Cod civil, (1) În cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial şi moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămare (prejudiciul biologic).

Concluziile instanței. Din normele reținute instanța consideră că nu este întemeiată pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului a prejudiciului biologic în mărime de 300.000 lei.

Instanța a ajuns la această concluzie din motivul că norma de drept material din Codul civil invocată de reclamnat nu prevede că se aplică în cazul decesului persoanei vătămate, dar numai în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății persoanei vătămate. Or, la caz soția reclamantului a decedat.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie respinsă ca neîntemeiată pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului a prejudiciului biologic în mărime de 300.000 lei.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 500.000 lei, instanța reține următoarele.

Norme aplicabile. Conform art.1998 Cod civil, (1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. (3) O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit art.2005 Cod civil, (1) Comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege, fără vinovăție, de către administratorul, salariatul său sau o altă persoană subordonată comitentului (prepus) în funcțiile care i s-au încredințat.

Conform art.2013 Cod civil, (1) Persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art.2012 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca

urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. (2) Obligaţia de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care şi-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Potrivit art.2032 Cod civil, (3) Prejudiciul moral suferit de o persoană fizică ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății ori a decesului unei alte persoane se repară dacă, la momentul vătămării sau decesului, acea persoană fizică se afla într-o relație deosebit de personală cu persoana vătămată sau decedată. (4) Dreptul la despăgubirea prejudiciului moral se transmite la succesori numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Conform art.2036 Cod civil, (1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art.2037 Cod civil, (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul […]. (3) La determinarea despăgubirii, instanța va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Concluziile instanței. Reieșind din circumstanțele și normele reținute, instanța consideră că este întemeiată pretenția din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 500.000 lei.

Instanța a ajuns la această concluzie din motivul că a constatat în prezenta cauză dedusă judecății că Foiu Alexandru (intervenient accesoriu) în calitate de șofer de troleibuz este responsabil de accidentul rutier din 28.09.2022, în urma căruia Chirilov Iulia (soția reclamantului) a suportat vătămări corporale ce au cauzat amputarea piciorului drept și incapacitate permanentă de muncă în volum de 65% calificată ca vătămare gravă potrivit Raportului de expertiză judiciară din 10.12.2022 (f.d.22-24).

În aceste circumstanțe, instanța a constatat că la caz sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale și anume că fapta ilicită din speță constă în acțiunile ilegale ale șoferului de troleibuz Foiu Alexandru cauzând vătămări corporale grave lui Chirilov Iulia prin amputarea piciorului drept și incapacitate permanentă de muncă în volum de 65% conform Raportului de expertiză, iar legătura de cauzalitate dintre faptă ilicită comisă și prejudiciul cauzat se atestă.

Respectiv, instanța constată că Chirilov Iulia este în drept să solicite de la pârâtul ÎM „Regia Transport Electric” (proprietarul/posesorul troleibuzului cu care a fost accidentată de Foiu Alexandru) repararea prejudiciului moral.

Or, conform legislației comitentul (la caz ÎM „Regia Transport Electric”) răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege fără vinovăție, de salariatul său (la caz Foiu Alexandru) sau o altă persoană (prepus) subordonată comitentului în funcțiile încredințate (*art.2005 alin.(1),(2) Cod civil*).

Totodată, conform legislației persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit (exploatarea vehiculelor) au obligaţia să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit, obligație ce revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate (*art.2013 alin.(1),(2) Cod civil*).

Instanța reiterează că obligaţia reparării prejudiciului cauzat revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate (*la caz pârâtului)* și nu persoanei vinovată de cauzarea prejudiciului (*la caz intervenientul accesoriu*), ceea ce se menționează și la pct.13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.6 din 04.07.2005 (cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces), citățm:

„*Nu este recunoscută posesor al sursei de pericol sporit persoana care deservește mijlocul de transport sau îl conduce în virtutea raporturilor de muncă cu posesorul sursei. De aceea, în cazul în care mijlocul de transport este transmis în baza procurii de către o întreprindere sau o persoană privată unui șofer profesionist, răspunderea pentru daună o poartă arendatorul (persoana care a eliberat procura), dacă șoferul a exercitat de fapt obligaţiunile de muncă şi a acționat în interesul proprietarului.*”.

Instanța reține că Chirilov Iulia a decedat la 08.07.2024, respectiv reclamantul în calitate de moștenitor al soției decedate (f.d.56) este în drept să solicite repararea prejudiciului moral cauzat soției.

Or, conform legislației prejudiciul moral suferit de o persoană fizică (reclamantul) urmare vătămării grave a integrității corporale sau decesului unei alte persoane (soția reclamantului) se repară dacă la momentul vătămării sau decesului acea persoană fizică (reclamantul) se afla într-o relație deosebit de personală cu persoana vătămată sau decedată, drept la despăgubirea prejudiciului moral care se transmite la succesor dacă a fost stabilit prin hotărâre judecătorească definitivă (*art.2032 alin.(3), (4) Cod civil*).

În speță instanța constată că reclamantul este soțul supraviețuitor al soției Chirilov Iulia căreia i-au fost cauzate vătămări grave a integrității corporale și ulterior a decedat.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă pretenția

din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 500.000 lei.

Totodată, instanța reține că a admis integral prejudiciul moral pretins de reclamant reieșind și din prevederile art.art: 2036, 2037 Cod civil, indicate supra, din care rezultă că instanța este în drept să oblige persoana responsabilă să repare prejudiciul moral indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial, mărimea prejudiciului moral fiind determinată în speță de instanță reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate apreciate de instanță în raport cu circumstanțele speței, gradul de vinovăție a autorului prejudiciului și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă reclamantului pensionar și veteran de război.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistența juridică în mărime de 10.000 lei, instanța reține că potrivit art.96 alin.(1), (1^1) CPC, partea care a pierdut procesul compensează părții care l-a câștigat cheltuielile de asistență juridică reale, necesare și rezonabile dacă a fost reprezentată de avocat, astfel reclamantul este în drept să pretindă compensarea acestor cheltuieli, deoarece are câștig de cauză în partea pretențiilor admise, a fost reprezentat de avocat și a anexat probe că a suportat aceste cheltuieli (f.d.3,69,70), respectiv se încasează de la partea pârât în beneficiul reclamantului.

Instanța apreciază critic argumentele pârâtului și intervenientului accesoriu privind respingerea integrală a acțiunii, deoarece instanța constată că sunt în contradicție cu circumstanțele speței reținute de instanță conform art.121 Cod de procedură civilă.

Instanța nu se expune la toate argumentele invocate în speță, dar numai asupra aspectelor decisive pentru soluționarea justă a cauzei, după cum rezultă și din jurisprudența Curții Europene (*cauza Gard Ruiz vs Spania, 21.01.1999; parag.26; cauza Moreira Fereira vs Portugalia, 11.07.2017, parag.84,98*).

Referitor la cheltuielile aferente judecării cauzei suportate de instanța de judecată, instanța reține că reclamantul este scutit de plata taxei de stat prin efectul legii (*pct.1.1.6 Anexa nr.2 a Legii taxei de stat nr.213 din 31.07.2023*), iar pârâtul nu este scutit, respectiv urmează a încasa de la pârât în bugetul statului, conform art.98 alin.(1) CPC, taxa de stat în sumă de 3439,97 lei (3189,97 lei pentru pretenția patrimonială privind repararea prejudiciului patrimonial în mărime de 88.000 lei și 250 lei pentru pretenția nepatrimonială privind repararea prejudiciului moral).

Având în vedere circumstanțele reținute și normele aplicabile, instanța ajunge la concluzia că acțiunea urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art.art: 236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea înaintată de Chirilov Ion împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, intervenient accesoriu Foiu Alexandru, privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune – a admite parțial.

A încasa de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, IDNO 1003600048486, în beneficiul lui Chirilov Ion născut la *****, prejudiciul patrimonial cu titlu de salariu ratat pentru perioada de 1 (un) an și 10 (zece) luni în mărime de 88.000 (optzeci și opt mii) lei, prejudiciu moral 500.000 (cinci sute mii) lei și cheltuielile de asistență juridică 10.000 (zece mii) lei.

În rest, a respinge acțiunea ca neîntemeiată în partea reparării prejudiciului biologic.

A încasa de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, IDNO 1003600048486, în bugetul statului taxa de stat în mărime de 3439,97 (trei mii patru sute treizeci și nouă, 97) lei, de care reclamantul este scutit prin efectul legii.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțare prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah